

Hemşirelikte Yeni ve Önemli Bir Kavram: Girişimcilik

A New and Important Concept in Nursing: Entrepreneurship

Hediye ARSLAN*, Dilek KONUK ŞENER**

İletişim/Correspondence: Dilek KONUK ŞENER Adres/Adress: Düzce Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Konuralp Yerleşkesi/Düzce Tel: 0380 542 11 41 Faks: 0380 542 11 40 E-mail: dilekkonuk@düzce.edu.tr

ÖZ

Günümüzde insan yaşamının kalitesini arttırmaya yönelik bütün alanlarda önemli bir dinamik öge olarak karşımıza girişimcilik, buna bağlı olarak da yenilik ve yaratıcılık kavramları çıkmaktadır. Girişimciliğin önemi, girişimcilerin toplumun gereksinimlerini belirleyerek, bunu yatırıma ve sonucunda da toplumsal refaha dönüştürmelerinde yatmaktadır.

Çok geniş bir alana sahip olan sağlık sektörü, hemşirelerin profesyonel hizmet sunmalarına ve uzman olarak çeşitli aktivitelerine olanak sağlamaktadır. Esasen hemşirelikte girişimcilik, hemşireliğin kabullenilmesini ve tanıtımını sağlamaktadır. Bugün hemşire girişimciler danışmanlık işleri, eğitim şirketleri, ev/sağlık acentaları, yardıma dayalı yaşam ve yetişkinler için günlük bakım kurumları, çocuk bakım merkezleri, toplum klinikleri, dayanıklı tıbbi ekipman şirketleri, yazım-yayım iş yerleri ve sağlık bakım ürün şirketlerinin hem sahibi hem de işletmecisidirler.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, hemşirelik, girişimci hemşireler.

ABSTRACT

Today, we encounter entrepreneurship as an important dynamic element in all fields concerning improving human life quality and in accordance with this, the concepts of innovation and creativity arise. The importance of entrepreneurship lies in the fact that the entrepreneurs identify the needs of the society and transform this into investment and as a result, they transform this into societal wealth.

The comprehensive scope of medicine sector ensures opportunity for the nurses to perform professional service and conduct various activities. In fact, entrepreneurship in nursing includes the acceptance and introduction of nurses. Today, nurse entrepreneurs are both owners and administrators of consulting services, education offices, home-health business agents, help-bound life and adult daily care associations, child care centers, public clinics, durable medical equipment companies, publishing companies and health care products companies.

Key Words: Entrepreneurship, nursing, entrepreneur nurses.

GİRİŞ

Günlük hayatta, girişim (enterprise); bir işi yapmak için harekete geçme, başlama, kalkışma durumunu ifade etmekte, girişimci (entrepreneur) ise; böyle bir durum içinde yer alan girişken kişi anlamında

kullanılmaktadır. Girişimcilik (entrepreneurship) ise girişimcilerin risk alma, fırsatları kovalama, hayata geçirme ve yenilik yapma süreçlerinin tümünü kapsayan bir kavram olarak tanımlanmaktadır (Aytaç ve İlhan 2007; Cansız 2007). Yaratıcı ve yenilikçi bir faaliyet olan girişimcilik, büyük bir enerjinin, bir giri-

*Prof. Dr. Gazikent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Yüksekokulu **Öğr. Gör. Dr. Düzce Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Yazının gönderilme tarihi: 03.01.2011

Yazının basım için kabul tarihi: 22.05.2012

şim veya organizasyonu oluşturmaya harcanmasıdır. Etkili girişimcilik ve yenilikçiliğin altında yatan ilkelere çok benzerdir. Girişimciliğin odaklandığı ilkeler yenilikçilik için de geçerli olmaktadır (Çevik 2006; ICN 2004).

Yapılan araştırmalar, sanayileşme düzeyi yüksek ülkelerin girişimcilik düzeyleri ile ekonomik büyümeleri arasında güçlü bir ilişkinin varlığını ortaya koymuştur. Çünkü girişimciliğin getirdiği yatırımlar sonucunda, istihdam ve gelir düzeyi yükselmekte, bireylerin ve genel olarak da toplumun refah düzeyi artmaktadır (Erbatu 2008).

Girişimcilik faaliyetleri herkese uygun olmamaktadır. Çünkü bağımsız bir şekilde hizmet verme veya işbirliği içindeki bir uygulamaya katılma kararı dikkatlice düşünmeyi gerektirmektedir. Bu gibi uygulamalar profesyonel ve finansal olarak tatmin edici olduğu halde, riskli de olabilmektedir. Böyle bir uğraşı içindeki başarı önsezi, finansal sağduyu ve bireysel çalışmanın değerini ifade edebilme yeteneğine bağlı olmaktadır (Blair 1997; Roggenkamp ve White 1998).

Girişimcilik hemşirelik mesleği açısından değerlendirildiğinde, hemşirelerin yeteneklerini geliştirmek için iş ortamında ve kişisel yaşamlarında uygulanabilmektedir. Hemşirelerin üstlendiği kariyer planlama ve geliştirme sürecinde karar almanın bir parçası olmaktadır. Girişimci hemşireler pazarlama sektöründe, kamu ve özel sektörde faaliyet gösterebilmektedirler (ICN 2004).

Girişimci hemşireliğin temelinde aşağıdaki hizmetlere sahip olmak ve pazarlamak yer almaktadır.

- Hemşirelik hizmetleri
- Sağlık bakım ürünleri ve aletleri
 - Geliştirme
 - Değerlendirme
 - Satma
- Yasal hizmetler
- Sağlık hizmetleri / siyasi (politik) danışmanlık
- Sağlık hizmetleri / siyasi (politik) yayınlar (ICN 2004).

Bu doğrultuda makalenin amacı, girişimcilik kavramının hemşirelik mesleği için önemini vurgulanması, girişimci hemşirelerin rol ve sorumluluklarının açıklanması ve iyi bir girişimci olmanın özelliklerinin gündeme getirilmesidir.

Girişimcilerde Bulunması Gereken Nitelikler

Belli bir zamandır girişimci iseniz, iş yeriniz ne denli bir gelişme gösterdi? Girişimcilikle bir amatör olarak yüzeysel mi ilgileniyorsunuz yoksa profesyonel bir girişimcinin özelliklerine sahip misiniz? Amatör bir girişimci yerel düşünür, ani kararlar verir, küçük düşünür ve körü körüne, içgüdüsel iş yapar. Profesyonel bir girişimci küresel düşünür, fikir birliği ile kararlar alır ve bir iş planı çerçevesinde işi yürütür (Dayyhoff ve Moore 2002; Dayyhoff 2005; Petersen 2008).

Girişimcilikle ilgili yapılan bir dizi araştırmada başarılı girişimcilerin bazı ortak özellikleri olabileceği vurgulanmıştır. Bu ortak özellikler arasında, girişimcilik ruhuna sahip olmak ilk sırada yer almaktadır. Ayrıca başarılı girişimcilerde risk alabilme, sorumluluk üstlenme, dinamik bir kişilik, zengin bir bilinçaltı ve hayal kurma yeteneği, kişisel misyona ve vizyona sahip olma, insanlarla üst düzeyde iletişim kurabilme yeteneği, yeniliğe ve değişime açık bir yapı, ihtiraslı ve büyük olma tutkusu, ekip ve takım çalışmasına yatkınlık, başarıya odaklanma gibi özelliklerinde bulunması gerekmektedir. Bu niteliklere sahip olmayan girişimcilerin başarılı olmaları mümkün değildir (Arslan 2002; Erbatu 2008).

Girişimci olarak başarılı olabilmek için, diğer özelliklerin yanı sıra, iyi bir iş mantığı, sağlam bir destek sistemi, performansı enerjik hale getirmek ve sürdürülebilirliği artırmak amacıyla dayanıklılık ve sabır çok önemlidir (Dayyhoff 2005; Karl, Orton, Rosen ve Ottoson 2006; Shirey 2007; Shirey 2008).

Hemşirelik ve Girişimcilik

Sağlık hizmetlerindeki ihtiyaçların ve açıkların neler olduğunu belirlemek ve bunlara yanıt vermek hemşireliğin profesyonelleşmesi ve bilimsel gelişmelerin

güçlü kullanımı ile mümkündür. Sağlık sektörü, girişimcilik ve yenilikçilik faaliyetlerini sağlayanlar arasındaki rekabetin cesaretlendirilmesiyle ve mesleki gelişimlerin sürekliliği ile gelişir. Mesleki gelişimlerin devamlılığının sağlanması ise düşünme ve planlama gerektiren yoğun bir süreçtir (ICN 2004).

Girişimci Hemşirenin Tanımı

Girişimci hemşireler ile ilgili literatürdeki birçok tanımlama arasında en önemlisi “hasta bakım ve uygulamaları ile ilgili hemşire denetimi” dir (ICN 2004).

Girişimci hemşirelik ile ilgili farklı tanımlara bakılacak olursa;

Girişimci Hemşire

Bakım, eğitim, araştırma, yönetim veya danışmanlık gibi hemşirelik hizmetlerini doğrudan veren kişidir. Kendi işi olan hemşire, hastalarından doğrudan sorumludur veya hemşirelik hizmetlerini başkasının adına yürütür.

Yenilikçi Hemşire

Sağlık bakım alanlarında yenilikçi sağlık/hemşirelik programları veya projeleri üreten, geliştiren ve dağıtan maaşlı hemşiredir (ICN 2004).

Girişimci Hemşire Kimdir?

Genel anlamda girişimci kendi işini kavramsallaştıran, uygulayan ve idare eden insandır. Girişimci kelimesinin genellikle algılanan anlamı ürün veya hizmet üreterek bunu diğer işyerlerine pazarlayan kişi anlamındaki ticari girişimcidir. Bu anlamda girişimci hemşire ise, kendi işini kuran ve organize eden hemşiredir. Toplumsal girişimciler de vardır, bunlar toplumsal değişikliği etkilemek amacıyla hizmeti kavramsallaştırır, uygular ve idare ederler. Sağlık bakımından toplumsal değişiklik, hemşirelik hizmetlerinin verilmesi ve organize edilmesindeki değişiklik anlamına gelebilir (Dayyhoff ve Moore 2002; Manthey 1999).

Girişimci hemşireler, yeni bir fikir, hizmet ve yeni ürünler üretmek veya varolan ürünleri farklı kullanmak için yeni yöntemler geliştirmek amacıyla yaratıcılığını kullanan yenilikçilerdir. Bu yaratıcılıkları karşılığında, hizmet ve ürünleri için ücret talep ederler. Hasta bakımını geliştirmek amacıyla yeni bir ürün geliştirip bunu pazarlamak girişimci hemşireliğe örnek olarak verilebilir (Dayyhoff ve Moore 2002; Shirey 2007).

Yenilikçi Hemşire Kimdir?

Yenilikçilik kavramı 1970’lerin sonlarında ve 1980’lerin başlarında ortaya çıkmıştır. *Yenilikçi*, “kurum içi girişimci” olarak tanımlanır. Sağlık alanında yenilikçi, hastane gibi var olan bir kurum veya sistem içinde çalışan bir girişimcidir. Bir sağlık organizasyonunun ayakta kalması için, yenilikçilik gelişimi temel faktördür (Dayyhoff ve Moore 2002; Manthey 1999).

Yenilikçi olarak gösterilebilecek bir hemşire, yenilikçi bir fikri kâr getiren bir ürüne dönüştürmekten sorumlu olan üst düzey uygulama hemşiresidir. Bir yenilikçi hemşire, organizasyonun maliyeti azaltmasını veya uygulamalardan kâr sağlamasını mümkün kılarken, aynı zamanda araştırma sonuçlarını ve kanıta dayalı ürün değerlendirmesinden elde edilen sonuçları uygulamaya geçirebilir. Alt ekstremite değerlendirme formu geliştirmek, başarılı bir yenilikçi girişimine örnek olarak verilebilir (Dayyhoff ve Moore 2002; Manthey 1999).

Girişimcilik Teşebbüsleri

Bağımsız hemşirelik uygulamaları, hemşirelerin kendi işyerlerinin ve danışmanlık ajanslarının bulunması

Yenilikçilik Teşebbüsleri

Rehabilitasyon üniteleri, acil ve diğer klinikler, ayrıca telefon danışmanlık hizmetlerinde hemşirenin yenilikçi çalışmaları (ICN 2004).

Girişimci Hemşirelik ve Gelişimi

Aslında hemşirelik mesleğinde girişimcilik tam olarak yeni bir kavram değildir. 20. yüzyılın başında hemşireler hastalara bakım vermek için bağımsız olarak çalışmışlardır. Daha sonraki yıllarda tıbbi teknolojideki gelişmelerle hasta bakım uygulamaları değişmiş ve 1930'ların ortalarında, hemşirelik kurumsal ortamlara taşınarak hemşireler iş verilen olmuşlardır. 1960'ların ortasından beri ise hemşireliğin odak noktası genişlemiştir. Hemşirelik mesleği, sağlığın korunması, geliştirilmesi ve düzeltilmesine katkıda bulunmakla birlikte, tıbbi idareyi birleştirmek için gerekli olan bilgi, beceri ve güveni de sergilemiştir. İşbirliği içinde ve bağımsız uygulama zorluklarla dolu olmasına karşın, girişimci teşebbüslerin sunduğu otonomi böyle bir birleşmeyi hızlandırmıştır (Blair 1997; Dickerson ve Nash 1999; Roggenkamp ve White 1998).

Son yirmi yıldır ise hemşireler, girişimcilik modeline göre uygulama yapmaya başlamış ve yenilikçi girişimler sağlamışlardır. Sağlık sektöründeki değişiklikler, halkın ucuz ve kaliteli bakıma erişim talebi, hemşirelere eğitimci ve danışman olarak özerk çalışma fırsatları oluşturmuştur (Dickerson ve Nash 1999; White 2000).

Son yirmi yılda hemşirelik mesleğinde girişimciliğin geri dönüşüne aşağıdaki önemli sosyo-ekonomik faktörler neden olmuştur.

- Ekonomik krizlerin girişimciliği kapsayan maliyet etkili yenilikçi yaklaşımların uygulanmasını sağlaması
- Dünyanın özelleşmeye odaklanması
- Dünyayı kapsayan hizmetlerde ticaretin serbestleştirilmesi (bölgesel ticaret engelleri, uluslararası ticaret anlaşmaları)
- Girişimci projeler için kolaylık sağlanması (iletişim ağları, kanunlar, toplumun beklentisi, kredi kullanımı)
- Yönetimlerin toplumsal bakış açılarının değişmesi
- Temel eğitim seviyesinin yükselmesi ve ileri eğiti-

me kolay ulaşabilme

- Müşteri farkındalığının artması ve sağlık konusunda taleplerin değişmesi
- Toplumun tüm kesiminde kadınların kendine olan güveninin artması
- Kadınların rollerinde çeşitliliğin artması
- Çalışma koşullarındaki yetersizlik, otoritenin karar almada eksikliği, pratik bilgiyi ve kazanılmış hakları uygulamaya geçirmede yetersizlikler nedeniyle iş yerlerinde hemşireliğin kronik doyumsuzluğunun olması
- İşsizliğin artması ve istihdam yetersizliğinin olması
- Hastaların eğilimlerinin geleneksel alanlardan uzaklaşması
- Toplumun sağlık ihtiyaçlarının değişmesi ve bunları sağlayacak yeterli sağlık kuruluşunun olmaması, Örneğin; yaşlılık, AIDS hastaları, kronik hastalıklar, mental rahatsızlıklar v.b.
- Sağlığı geliştirme, hastalıklar ve sakatlıkların önlenmesi, rehabilitasyon ve destek hizmetlerine verilen önemin artması
- Hemşirelik bilgisinde önemli derecede ilerleme olması
- Kazanılmış hakların genişlemesi
- Laboratuarlara ulaşmada kolaylık olması (ICN 2004).

Girişimci Hemşirelerin Özellikleri

Zaman içinde girişimci olmanın faydalarından biri, yapılan işin olgunlaşması ve bir piyasa pozisyonu yakalamasıdır. Bir girişimcilik hareketinin başarısını görmek 3 ila 10 yıl alabilir. Olgun ve başarılı olma uğraşısı içinde aktiviteleri güdüleyen şey girişimcilik ruhudur. Başarıya ulaşıldıktan sonra girişimcilik ruhunda bir kayıp olabilir. Bir işin yaratıcı ve yenilikçi olmaya devam etmesi girişimcilik ruhunun beslenmesini gerektirir. Girişimcilik ruhunu canlı ve aktif tutmak, diğer yaratıcı ve yenilikçi hemşireler ve sağlık bakım profesyonelleriyle sürekli iletişimi gerektirir (Dayyhoff 2005; White 2000).

Hemşirelik literatürü gözden geçirildiğinde, girişimci hemşirelerin genel özellikleri şunları kapsamaktadır:

1. Bireysel Özellikler

- Başarı için ihtiyaç duyulan güçlü benlik ve inanç gücü
- Risk alabilme
- Yaratıcı ve girişken olma
- Hayal kurabilme
- Kişisel disiplin
- Bağımsızlık ve hedefe yönelme
- Başarısızlık, belirsizlik ve kararsızlıkla baş edebilme
- Dürüst, güvenilir, sabırlı ve istekli olma
- İyi bir planlayıcı ve organizatör olma
- İleriyi görebilme

2. Mesleki Özellikler

- Hemşirelikte çalışma tecrübesi (3–15 Yıl)
- Temel hizmet eğitimi
- İletişim becerisi, uzlaşma, pazarlama, zaman yönetimi, halkla ilişkiler ve muhasebe konularında yeterli olma
- Yasal bilgi, sigorta, bağışlar ve vergi durumu konularında bilgi sahibi olmak gerekmektedir (ICN 2004).

Girişimci Hemşirelerin Roller ve Hizmet Alanları

Girişimci hemşireler çok çeşitli boyutlarda hizmet verebilmektedirler. Bugün hemşire girişimciler danışmanlık işleri, eğitim şirketleri, ev sağlık acentaları, yetişkinler için bakım kurumları, çocuk bakım merkezleri, toplum klinikleri, dayanıklı tıbbi ekipman şirketleri, yazım-yayım iş yerleri ve sağlık bakım ürün şirketlerinin hem sahibi hem de işletmecisidirler (Dickerson ve Nash 1999).

Girişimci Hemşirelerin Karşılaştıkları Engeller

Sağlık sektöründe girişimcilik aktiviteleri ile ilgili birçok fırsat tanımlanırken, bu konudaki engeller de öne çıkmaktadır. Yapılan çalışmalarda girişimci hemşirelerin karşılaştıkları engeller, özel ve kamu sağlık sigorta şirketlerinin her ikisinde de çalışanların ücretlerinin karşılığını alamamaları, meslektaşlar arasında ortaklık dengesinin kestirilememesi, sermaye ve finans sağlama konusundaki sınırlılıklar ve hemşirelerin işletme

Tablo 1. Girişimci Hemşirelerin Roller ve Hizmet Alanları

ROLLER	HİZMET ALANLARI
Klinisyen	Sağlığı değerlendirme Hemşirelik uygulamaları Sağlığı koruma Kronik hastalıklarda bakım Özel bakım (stoma, diyabet, diyaliz, palyatif vb) Hospis İş sağlığı Okul sağlığı
Eğitici	Sağlığın geliştirilmesi (stresin azaltılması, beslenme vb) Çocuk sağlığı danışmanlığı Korunma programları (seks, çocuk, ilaç kullanımı, şiddet, kaza vb) Emzirme danışmanlığı Sürekli eğitim programları Toplum danışmanlığı Aile planlaması Kadın sağlığı İlk yardım
Danışman	Yönetim danışmanlığı İş sağlığı danışmanlığı İnsan kaynaklarını planlama danışmanlığı Danışmanlık ve destek
Terapist	Psikoterapi Solunum terapisi
Araştırmacı	Sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi ve/veya toplumun sağlığı için proje üretme
Vaka yöneticisi	Hasta savunuculuğu
Supervisor	Personel yönetimi Personel gelişimi
İşletmeci	Yer sağlama Bina, mimari alan planlama
Partner	Sorumluluk paylaşma Sağlık bakımında yaratıcı yaklaşımların desteklenmesi
İşveren	Sağlık hizmetlerinin sağlanması Kalite güvencesinin izlenmesi Malzeme ve donanımın düzenlenmesi Sağlık ürünlerinin/tekniklerin/işlemlerinin geliştirilmesi Kaynakların planlanması, yönetilmesi ve geliştirilmesi İş çevresinin yönetimi Stratejik planlama
Sekreter	Haberleşme Kayıt tutma
Muhasebeci	Muhasebecilik Tarife/ücret geliştirme Mali sorumluluk; vergi, yasal kazanç (emeklilik maaşı, sigorta), personel vb.
Kabul Görevlisi	Olası ve mevcut müşterilerle ilişkiyi başlatma ve devam ettirme Aciliyet durumuna göre sıralama
Piyasa danışmanlığı	Piyasa araştırması İşin tanıtımının geliştirilmesi (logo, mektup, ilan, reklam v.b.)

konusunda deneyimlerinin olmaması olarak belirlenmiştir. Ayrıca yeni tıbbi planlamalar yapabilmek için gerekli olan yasal şartların karmaşık olması, özel hemşirelik uygulamaları için profesyonel desteğin sağlanamaması ve hemşirelik ile ilgili özel uygulamalarda diğer sağlık personelinin tutumları da girişimcilik konusundaki engeller arasındadır (Elango, Hunter ve Winchell 2007; Puszeko 2001).

Birçok insanın hastalara doğru hizmeti sağlamada sadece hastaneler ve doktor ofislerinin olduğunu düşünmesi girişimcilik konusunda başlangıç engeli olarak kabul edilmektedir. Ayrıca, hemşirelik ve işletme kavramları bir arada görülmemekte, bir alanda performans geliştirilirken, diğer alanlarda performansın düştüğüne inanılmaktadır. Hemşirelik ile işletme arasındaki etik açıdan uyumsuzluklar vurgulanmaktadır (Elango ve ark. 2007; Wolfson ve Neidlinger 1999).

Yasal konulardaki endişeler ve bilgisizlikler de girişimcilik aktivitelerinde önemli birer engel olarak görülmektedir. Yasa, yönetmelik ve tazminat prosedürleri konularındaki bilgisizlik ve düzenlemedeki genel endişeler hemşirelerin girişimcilik fırsatlarını kaçırmalarına neden olmaktadır. Girişimcilikte yasal konular kadar, işveren ve hekimlerle mücadele etmeyi istememek gibi daha yumuşak konular da girişimde engellerin başlangıcını oluşturmaktadır (Elango ve ark. 2007; Faugier 2005).

SONUÇ

İyi bir girişimci hemşire olabilmek yaratıcılık, sabır, deneyim ve en önemlisi de girişimcilik ruhu gerektirir. Bu makalede, girişimci hemşireliğin gelişimi, rol ve sorumlulukları açıklanmış, girişimcilik kavramının hemşirelik mesleği için önemi vurgulanmıştır. Unutulmaması gereken en önemli nokta tıbbi ve teknolojik gelişmelere paralel olarak hemşirelerin iyi birer yenilikçi ve girişimci olabileceğidir.

KAYNAKLAR

- Arslan, K. (2002). Üniversiteli gençlerde mesleki tercihler ve girişimcilik eğilimleri. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 6: 1-11.
- Aytaç, Ö., İlhan, S. (2007). Girişimcilik ve girişimci kültür: Sosyolojik bir perspektif. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18: 101-120.

- Blair, C. (1997). Advanced practice nurses as entrepreneurs. *American Journal of Nursing*, 97(11): 16AAA-16DDD.
- Cansız, E. (2007). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin belirlenmesi: Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencileri üzerine bir çalışma. Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Çevik, E. (2006). Girişimcilerin, girişimcilik tipleri ile çalışma amaçları arasındaki ilişki. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Dayyhoff, N., Moore, P. (2002). Entrepreneurial clinical nurse specialists. *Innovators of patient care. Clinical Nurse Specialist*, 16(5): 274-276.
- Dayyhoff, N. (2005). Think like an entrepreneur. *Clinical Nurse Specialist*, 19(2): 65-66.
- Dickerson, P. S., Nash, B. (1999). Nurse entrepreneurs as educators. *American Journal of Nursing*, 99(6): 24A.
- Elango, B., Hunter, G. L., Winchell, M. (2007). Barriers to nurse entrepreneurship: A study of the process model of entrepreneurship. *American Academy of Nurse Practitioners*, 19: 198-204.
- Erbatu, G. (2008). Kültürel boyutları içerisinde girişimcilik eğitimi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Faugier, J. (2005). Developing a new generation of nurse entrepreneurs. *Nursing Standard*, 19(30): 49-53
- International Council of Nurses (ICN) (2004). Guidelines on the Nurse Entrepreneur Providing Nursing Service. Geneva, 1-33.
- Karl, U., Orton, S., Rosen, B., Ottoson, J. (2006). Evaluating the impact of the management academy for public health: Developing entrepreneurial managers and organizations. *Journal of Public Health Management and Practice*, 12(5): 436-445.
- Manthey, M. (1999). Financial management for entrepreneurs. *Nursing Administration Quarterly*, 23(4): 81-85.
- Petersen, J. A. (2008). 10 keys to becoming a successful fitness entrepreneur. *American College of Sports Medicine Health & Fitness Journal*, 12(2): 50.
- Puszeko, G. B. (2001). An interview with nurse entrepreneur Barbara Puszeko. *Gastroenterology Nursing*, 24(2):75-76
- Roggenkamp, S., White, K. (1998). Four nurse entrepreneurs: What motivated them to start their own businesses? *Health Care Management Review*, 23(3): 67-75.
- Shirey, M. (2007). The entrepreneur and the business plan. *Clinical Nurse Specialist*, 21(3): 142-144.
- Shirey, M. (2008). Endurance and inspiration for the entrepreneur. *Clinical Nurse Specialist*, 22(1): 9-11.
- White, J. (2000). Clinical nurse specialist entrepreneur: Getting started. *Clinical Nurse Specialist*, 14(2): 49-50.
- Wolfson, B., Neidlinger S. H. (1999). Nurse entrepreneurship: Opportunities in acute care hospital. *Nursing Economics*, 9(1): 40-45.